

Łódź, dnia 20 września 2021 roku

Pan
Krzysztof Woźniak
Wójt Gminy ZADZIM

WK-602/44/2021

Działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 2137) informuję, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Zadzim¹. Kontrolą objęto wybrane zagadnienia z lat 2019 – 2020 oraz z lat wcześniejszych, dotyczące przede wszystkim: spraw organizacyjnych; zadłużenia jednostki; prowadzenia rachunkowości; sporządzania sprawozdań finansowych i budżetowych; sporządzania wieloletniej prognozy finansowej; realizacji dochodów z podatków i opłat lokalnych; realizacji dochodów z majątku; wydatków osobowych; udzielania zamówień publicznych i realizacji inwestycji oraz inwentaryzacji majątku oraz udzielania pomocy finansowej innym jednostkom samorządowym. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa i regulacji wewnętrznych lub ich wadliwej interpretacji. Wykazane uchybienia i nieprawidłowości dotyczyły, w szczególności²:

I.

W zakresie unormowań wewnętrznych

Stwierdzono, że jednostka nie przestrzegała uregulowań wewnętrznych w zakresie kontroli zarządczej, wprowadzonych zarządzeniem Wójta Gminy Zadzim nr 60/VI/2011 z dnia 8 grudnia 2011 roku w sprawie wprowadzenia zasad funkcjonowania kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Zadzim. Stosownie do brzmienia § 13 Regulaminu kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Zadzim, Sekretarz i Skarbnik zobowiązani byli do przedkładania Wójtowi oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za poprzedni rok w terminie do dnia 31 stycznia, jednak w kontrolowanej dokumentacji, dotyczącej kontroli zarządczej, brak było wskazanych powyżej

¹ Czynności kontrolne zostały przeprowadzone w okresie 14 kwietnia – 11 czerwca 2021 roku. Protokół został podpisany w dniu 23 lipca 2021 roku.

² Wystąpienie pokontrolne podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 2176), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

oświadczeń. O niesporządzeniu oświadczeń poinformowała również w ustnym wyjaśnieniu inspektor ds. promocji, współpracy z organizacjami pozarządowymi i kontroli zarządczej.

W zakresie obsługi bankowej budżetu Gminy

W wyniku kontroli przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w formie zapytania ofertowego, na bankową obsługę budżetu gminy Zadzim i jednostek organizacyjnych gminy stwierdzono, że:

- naruszono wymogi zawarte w § 5 Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Gminy w Zadzimiu, wprowadzonego zarządzeniem Wójta Gminy Zadzim nr 66/2016 z dnia 29 grudnia 2016 roku, poprzez brak skierowania przez wyznaczonego pracownika (Skarbnika Gminy) do kierownika zamawiającego wniosku o udzielenie zamówienia publicznego o wartości powyżej kwoty 5.000 euro i nie przekraczającej kwoty 30.000 euro, według wzoru stanowiącym załącznik nr 2 do ww. Regulaminu a także brak sporządzenia z przeprowadzonego postępowania protokołu, według wzoru stanowiącym załącznik nr 4 do ww. Regulaminu;
- zamawiający nie dołożył należytej staranności przy opracowywaniu zapytania ofertowego oraz wzoru formularza ofertowego wykonawcy - analiza sformułowanych oświadczeń we wzorze formularza ofertowego wykazała, że zamawiający nie uwzględnił oświadczenia o posiadaniu łącznego współczynnika obsługi kapitałowej powyżej 15% a konieczność złożenia oświadczenia w tym zakresie wynikała z pkt VII Zapytania ofertowego. W konsekwencji oferent, który złożył ofertę w prowadzonym postępowaniu nie wykazał spełnienia ww. warunku³.

W zakresie zadłużenia jednostki

1. W § 7 ust. 7 umowy o kredyt w rachunku kredytowym nr 44/800/ODZ/20 z dnia 29 czerwca 2020 roku określono dwa sposoby spłaty kredytu, odsetek i innych należności: w formie obciążenia rachunku bankowego Kredytobiorcy, do czego Kredytobiorca upoważnił Bank w umowie oraz w formie przelewu środków przez Kredytobiorcę na rachunek Banku przeznaczony do obsługi spłaty należności wynikających z umowy – w tym przypadku kredytobiorca zobowiązał się do dokonania przelewu środków na ten rachunek.

Wójt Gminy wyjaśnił, że spłata odsetek następuje w formie obciążenia rachunku bankowego Kredytobiorcy a spłata kredytu następuje na podstawie przelewu środków na rachunek przeznaczony do obsługi spłaty należności wynikających z umowy.

W wyniku kontroli terminowości spłat odsetek od zaciągniętych przez jednostkę zobowiązań, stwierdzono, że odsetki od opisywanego zobowiązania pobierane są przez bank z rachunku bieżącego jednostki (wydatki).

W świetle art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.), w celu

³ Skarbnik Gminy w trakcie kontroli przedłożyła kontrolującemu wydruk pobrany ze strony internetowej Banku, na podstawie którego potwierdzono, że łączny współczynnik kapitałowy Banku według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosił 18,88% a na dzień 31 grudnia 2019 roku 18,79%.

zabezpieczenia kredytu lub pożyczki nie można udzielać pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym jednostki samorządu terytorialnego. Pomimo, że zapis umowy kredytowej nie mówi wprost o pełnomocnictwie do dysponowania rachunkiem, to jego skutek jest identyczny, ponieważ kredytodawca ma całkowicie swobodny dostęp do rachunku Gminy w celu samodzielnej zapłaty odsetek.

2. Rada Gminy Zadzim nie ustaliła w 2019 roku limitu zobowiązań na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Ustalone limity dotyczyły jedynie zaciągania zobowiązań na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Tym samym organ stanowiący nie wypełnił normy wynikającej z art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych i nie ustalił limitu dotyczącego wskazanych wyżej zobowiązań. Zgodnie z art. 91 ust. 1 powołanej powyżej ustawy, suma zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz zobowiązań z wyemitowanych papierów wartościowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, nie mogła przekroczyć kwoty określonej w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego. W związku z tym, że Rada Gminy Zadzim nie ustaliła limitu zobowiązań na wyprzedzające finansowanie, Wójt Gminy zaciągając w dniu 11 marca 2019 roku pożyczkę nr PROW-07.2.2-11-01025-10 w kwocie 1.194.754,60 zł działał bez stosownego upoważnienia organu stanowiącego⁴. Ustawodawca wskazując w art. 89 ust. 1 ustawy o finansach publicznych przeznaczenie zaciągania zobowiązań zwrotnych, określił następujące cele:

- 1) pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
- 2) finansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
- 3) spłata wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów;
- 4) wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Biorąc pod uwagę powyższe, cele na jakie jednostka samorządu terytorialnego może zaciągnąć zobowiązania są zupełnie odmienne i służą finansowaniu zupełnie innych potrzeb jednostki. Zobowiązania zaciągane na wyprzedzające finansowanie związane są z realizacją zadań, na które jednostka samorządu terytorialnego uzyska pomoc finansową ze środków budżetu Unii Europejskiej.

Zobowiązania zaciągane na pokrycie przejściowego deficytu budżetu są zobowiązaniami zaciąganymi w sytuacji okresowej niemożności sfinansowania wszystkich zaplanowanych w budżecie wydatków a pożyczka na wyprzedzające finansowanie odbywa się de facto bez udziału środków własnych z budżetu pożyczkobiorcy, a termin spłaty tego zobowiązania wynika z umowy o przyznanie pomocy i następuje po zakończeniu realizacji zadania oraz złożeniu wniosku o płatność. W świetle powyższego należy stwierdzić, że pożyczki lub kredyty na wyprzedzające finansowanie nie mogą finansować przejściowego deficytu, natomiast pożyczki i kredyty zaciągane na

⁴ W zarządzeniu Wójta Gminy Zadzim nr 9/2019 z dnia 19 lutego 2019 roku jako podstawa prawna zaciągnięcia pożyczki wskazany został prawidłowo art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych.

sfinansowanie przejściowego deficytu nie są powiązane z konkretnym zadaniem budżetowym, ale umożliwiają zachowanie bieżącej płynności w trakcie roku budżetowego. Dopuszczalna jest natomiast sytuacja zaciągania zobowiązania na podstawie więcej niż jednego z przepisów wskazanych w art. 89 ust. 1 pkt 1-4 ustawy o finansach publicznych - musi jednak mieć to odzwierciedlenie zarówno we właściwym wskazaniu podstawy prawnej (kumulatywnym przywołaniu wszystkich właściwych przepisów), jak w obowiązku spełnienia przez podejmujący taką czynność organ wszystkich wymagań formułowanych przez prawo dla zobowiązania zaciąganego dla każdego z typów zobowiązań.

3. Odsetki w łącznej wysokości 10.279,98 zł od trzech przekazanych w 2020 roku przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej transz pożyczki, zaciągniętej na realizację zadania pn. „Rewaloryzacja Zabytkowego Parku w Zadzimiu gm. Zadzim” (umowa nr 681/OP/PD/2018 z dnia 31 grudnia 2018 roku), zaksięgowano w Urzędzie na koncie 080 z klasyfikacją budżetową 921/92120/6050, co naruszało przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 roku, poz. 1053 ze zm.), gdzie wskazano, że odsetki od samorządowych papierów wartościowych lub zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek ewidencjonuje się wg klasyfikacji budżetowej: dział 757 - Obsługa długu publicznego, rozdział 75702 - Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyty i pożyczki (załącznik nr 2 do ww. rozporządzenia), § 811 - Odsetki od samorządowych papierów wartościowych lub zaciągniętych przez jednostkę samorządu terytorialnego kredytów i pożyczek.

Jednocześnie należy podkreślić, że odsetki od kredytu czy pożyczki, nawet jeżeli zwiększają wartość środka trwałego, zawsze powinny być wykazywane jako wydatki związane z obsługą długu (odpowiednia klasyfikacja budżetowa) z uwagi na fakt, że kategoria wydatków związanych z obsługą zobowiązań uwzględniana jest przy obliczaniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych i współdecyduje o możliwości uchwalenia budżetu. Klasyfikowanie odsetek w sposób inny niż wynikający z przepisów ww. rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (wskazany powyżej), zniekształca dane w relacji wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości

1. W zakresie dokumentacji opisującej przyjęte w Urzędzie Gminy Zadzim zasady rachunkowości, wprowadzonej zarządzeniami Wójta Gminy Zadzim nr 36/2019 z dnia 31 maja 2019 roku (z mocą obowiązywania od dnia 1 stycznia 2019 roku) oraz nr 3/2020 z dnia 2 stycznia 2020 roku, stwierdzono że jednostka kontrolowana naruszyła art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 217 ze zm.) poprzez:

- brak określenia dla niektórych stosowanych przez jednostkę programów komputerowych wersji oprogramowania oraz dat rozpoczęcia ich eksploatacji (program Płatnik, program Kasa, program Przelewy);
 - brak uwzględnienia w wykazie programów komputerowych wykorzystywanych w jednostce programu BeSTi@, który przeznaczony jest do zarządzania budżetami jednostek samorządu terytorialnego i udostępniany jest przez Ministerstwo Finansów;
 - wskazanie, że księgi rachunkowe prowadzone są rejestrach, których faktycznie w jednostce kontrolowanej nie utworzono – szczegółowy opis w tym zakresie zawarto w protokole kontroli.
2. Uchwałą nr XL/211/2017 z dnia 23 października 2017 roku wraz ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr XLIII/231/2017 z dnia 28 grudnia 2017 roku, Rada Gminy Zadzim zapewniła wspólną obsługę jednostek organizacyjnych zaliczanych do sektora finansów publicznych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Zadzim (Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zygrach, Zespół Szkół w Zadzimiu i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zadzimiu) - w zakresie wskazanym w załączniku do uchwały. Wprowadzone zarządzeniem Wójta Gminy Zadzim nr 36/2019 z dnia 31 maja 2019 roku oraz nr 3/2020 z dnia 2 stycznia 2020 roku zasady rachunkowości obejmowały swoim zakresem także zasady rachunkowości jednostek obsługiwanych przez Urząd Gminy w Zadzimiu (zgodnie z treścią zarządzeń), przy czym zapisy w politykach rachunkowości sformułowano bardzo ogólnie, nie przyporządkowano wybranych rozwiązań dla konkretnych jednostek (odrębnie dla Urzędu i odrębnie dla jednostek oświatowych). W niektórych miejscach polityki (np. w punkcie III polityki – „Technika prowadzenia ksiąg rachunkowych”), można wyprowadzić, że zapisy dotyczą jedynie budżetu Gminy i / lub Urzędu. Ponadto, w politykach rachunkowości nie określono w sposób odrębny planu kont dla jednostek obsługiwanych (w tytułach zakładowych planów kont wskazano, że dotyczą one budżetu Gminy i Urzędu Gminy), nie znalazło się także chociażby sformułowanie, że wykaz kont syntetycznych, wykorzystywanych do prowadzenia ewidencji księgowej jednostek organizacyjnych (poza Urzędem) jest zgodny z wykazem kont dla Urzędu Gminy. Ponadto, wskazane w polityce rachunkowości programy komputerowe zostały wykazane zbiorczo dla jednostki kontrolowanej oraz jednostek obsługiwanych (jednostek oświatowych), przy czym do prowadzenia ksiąg rachunkowych tych jednostek nie są wykorzystywane np. programy podatkowe.

Jednostki oświatowe Gminy Zadzim nie posiadają odrębnej dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości. Ewidencja zdarzeń dotyczących tych jednostek organizacyjnych odbywa się w oparciu o politykę rachunkowości wprowadzoną dla Urzędu Gminy w Zadzimiu. Wprowadzone wskazanymi wcześniej zarządzeniami Wójta Gminy wykazy kont syntetycznych jednostki budżetowej, są wykazem jednolitym kont księgi głównej, bez żadnego uszczegółowienia bądź wyodrębnienia kont jednostek obsługiwanych. Przyjęte w sposób jednolity dla wszystkich jednostek organizacyjnych, w tym Urzędu Gminy zapisy zakładowego planu kont i zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych nie zapewniają ujęcia operacji w sposób rzetelny i bezbłędny, tak aby właściwie był przedstawiony stan majątkowy i stan finansowy jednostek, nie zapewniają skutecznej kontroli wewnętrznej

dokonywanych operacji i stanu składników majątku będących w posiadaniu jednostek.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 4 lit. a) ustawy o rachunkowości, przepisy ustawy o rachunkowości stosuje się do mających siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej: gmin, powiatów, województw i ich związków, a także państwowych, gminnych, powiatowych i wojewódzkich jednostek budżetowych, natomiast art. 11 ww. ustawy stanowi, że księgi rachunkowe są prowadzone przez jednostkę. Powyższe oznacza, że w stosunku do każdej z jednostek obsługiwanych, jako gminnych jednostek budżetowych, należy oddzielnie stosować przepisy z zakresu rachunkowości.

Brak wyodrębnienia regulacji w zakresie zasad rachunkowości dla jednostek obsługiwanych był niezgodny także z przepisami art. 4 ust. 3 pkt 1 i art. 10 ustawy o rachunkowości, które obligują kierowników jednostek do wdrożenia i aktualizacji zasad rachunkowości.

Z uwagi na objęcie wspólną obsługą spraw z zakresu rachunkowości, obowiązki i kompetencje kierownika jednostki wykonuje kierownik jednostki obsługującej (w tym przypadku Wójt Gminy). Nie ma także prawnych przeciwwskazań, by dla jednostek obsługiwanych – mając na uwadze ich cechy szczególne (np. jednostki budżetowe realizujące zadania z zakresu oświaty) ustalić jedną politykę rachunkowości (odrębną jednak od polityki rachunkowości jednostki obsługującej), uwzględniając w niej ewentualną specyfikę w zakresie działalności jednostek obsługiwanych.

3. W jednostce kontrolowanej prowadzony był odrębny rejestr dla środków na kształcenie młodocianych pracowników.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o rachunkowości: księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą: 1) dziennik; 2) księgę główną; 3) księgi pomocnicze; 4) zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych; 5) wykaz składników aktywów i pasywów (inventarz). Z powyższego wynika, iż na księgi rachunkowe składa się jeden dziennik, jedna księga główna oraz księgi pomocnicze. Zatem ewidencja operacji związanych ze środkami na kształcenie młodocianych pracowników winna być prowadzona w jednym rejestrze obejmującym wszystkie operacje Urzędu Gminy jako jednostki, bez wyodrębniania dodatkowego rejestru.

Sposób ewidencjonowania w księgach rachunkowych Urzędu środków z powyższego tytułu, zgodny z wymogami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 342), wskazano w protokole kontroli.

4. Stwierdzono naruszenie przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie

zaewidencjonowania rozliczenia dotacji przekazanej na rzecz Gminnego Klubu Sportowego w Zadzimiu⁵ - na koncie Wn 810 - Ma 224-1 pod datą 9 kwietnia 2020 roku oraz 30 lipca 2020 roku, tj. w datach przekazania środków pieniężnych na rzecz dotowanego przez Gminę. Faktyczne rozliczenie dotacji nastąpiło w dniu 28 stycznia 2021 roku, co potwierdzały adnotacje zawarte na ostatniej stronie sprawozdania końcowego, złożonego przez klub.

Analogiczną nieprawidłowość stwierdzono w przypadku udzielenia przez Gminę pomocy finansowej Powiatowi Poddębickiemu z przeznaczeniem na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa drogi powiatowej Nr 3715E na odcinku Ferdynandów – Osowiec”, Przekazanie środków na rzecz Powiatu Poddębickiego nastąpiło w dniu 28 grudnia 2020 roku, rozliczenie końcowe kosztów zadania wpłynęło do Urzędu Gminy w dniu 30 grudnia 2020 roku a rozliczenie dotacji przekazanej Powiatowi Poddębickiemu nastąpiło w dniu 28 grudnia 2020 roku.

Zgodnie z postanowieniami zawartymi w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia - księgowania na koncie Wn 810 Ma 224 dokonuje się w momencie uznania dotacji za wykorzystane i/lub rozliczone.

5. W zakresie podstaw opodatkowania przedmiotów zwolnionych z podatku od nieruchomości na mocy uchwały Rady Gminy Zadzim, wykazywanych w Sprawozdaniu SP-1 – sprawozdaniu podatkowym w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego za rok podatkowy 2020 (kolumna 4 część B), inspektorom kontroli nie przedłożono wydruku z ewidencji podatkowej nieruchomości w systemie informatycznym, który potwierdziłby wykazane w sprawozdaniu wielkości w zakresie podstaw opodatkowania zwolnionych z podatku, a jedynie zbiorcze zestawienie podatników zwolnionych z podatku (OSP i Policja), sporządzone przez inspektora ds. wymiaru zobowiązań pieniężnych, które zawierało informacje o składnikach nieruchomości (budynki pozostałe, grunty pozostałe), powierzchni, stawce podatku i kwocie podatku.

Przepis § 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 grudnia 2017 roku w sprawie sprawozdania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 2455) wskazuje, że dane w zakresie podstaw opodatkowania zwolnionych od podatku od nieruchomości - zagregowane dane o powierzchni, powierzchni użytkowej oraz wartości przedmiotów opodatkowania zwolnionych od tego podatku na mocy uchwał rady gminy, w podziale na rodzaje przedmiotów opodatkowania zgodnie z obowiązującymi na terenie gminy stawkami podatku od nieruchomości - wykazuje się zgodnie ze stanem ewidencji podatkowej nieruchomości, o której mowa w art. 7a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych, prowadzonej przez organ podatkowy. Zgodnie z art. 7a ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1170 ze zm.) - dla potrzeb wymiaru i poboru podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego i podatku leśnego organy podatkowe prowadzą ewidencję podatkową nieruchomości w systemie informatycznym.

⁵ Podmiot otrzymał środki w wyniku otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych w roku 2020 w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej (dotacja udzielona na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

6. Skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w zakresie:
- podatku od nieruchomości od osób fizycznych, wykazane w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP sporządzonych za 2019 rok zaniżono o kwotę 970,24 zł, w związku z brakiem uwzględnienia skutków wynikających z wydanych w 2019 roku decyzji zmieniających a dotyczących lat wcześniejszych. Szczegółowy opis w tym zakresie zawarto w protokole kontroli.

Powyższe naruszało § 3 ust. 1 pkt 12 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1564 ze zm.);

- podatku od środków transportowych od osób fizycznych i prawnych, wykazane w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP sporządzonych za 2019 rok, zawyżono o kwotę 4,69 zł (0,28 zł osoby prawne, 4,41 zł osoby fizyczne), a w 2020 roku w podatku od środków transportowych od osób fizycznych zaniżono o 4,25 zł. Powyższe wynikało z nieuzasadnionego zaokrąglania stawek maksymalnych, ogłaszanych przez Ministra Finansów, „w górę” lub „w dół”.

Jednocześnie w wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości wynikające z wykazywania w deklaracjach podatkowych przez podatników podatku od środków transportowych nieprawidłowych danych, co miało wpływ na określenie kwoty skutków obniżenia górnych stawek w podatku od środków transportowych.

7. Stwierdzono, że (...) ⁶ nie złożyła w 2019 i w 2020 roku deklaracji na podatek od nieruchomości. Ustalono, że grunty i budynki lub ich części zajęte na cele związane z zapewnieniem bezpieczeństwa obywateli i ochroną przeciwpożarową zostały zwolnione z podatku na podstawie uchwał Rady Gminy: nr II/15/2018 z dnia 26 listopada 2018 roku oraz nr XIV/89/2019 z dnia 27 listopada 2019 roku.

Brak złożenia deklaracji na podatek od nieruchomości przez ww. podmiot we wskazanych latach, dotyczących zwolnionych przedmiotów opodatkowania, stanowił naruszenie art. 6 ust. 10 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Z treści wskazanego przepisu wynika, że obowiązek składania informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz deklaracji na podatek od nieruchomości, o którym mowa w ust. 6 i w ust. 9 pkt 1, dotyczy również podatników korzystających ze zwolnień na mocy przepisów ustawy.

Stwierdzono także, że niektóre jednostki OSP złożyły w 2019 roku deklaracje na podatek ze znacznym opóźnieniem w stosunku do terminu określonego w art. 6 ust 9 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (...) ⁷ a nawet stwierdzono, że 3 OSP złożyły deklaracje za 2020 rok dopiero w roku 2021.

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

8. Jednostkowe sprawozdania Rb-Z dla jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostek organizacyjnych Gminy, sporządzone za poszczególne kwartały 2020 roku, nie zawierały daty sporządzenia. Ponadto, nie odnotowywano dat wpływu sprawozdań do Urzędu Gminy w Zadzimiu.

W związku z powyższym inspektorzy RIO w Łodzi nie potwierdzili, że sprawozdania sporządzono w terminie określonym w załączniku nr 7 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1773). Ponadto, zwrócić należy uwagę, że w ww. załączniku do rozporządzenia określono termin złożenia sprawozdania, zatem na każdym sprawozdaniu winna zostać umieszczona informacja o dacie wpływu przedmiotowego dokumentu.

W zakresie sprawozdań Rb-Z jednostkowych, sporządzanych przez jednostki organizacyjne Gminy, ustalono dodatkowo, że na żadnym sprawozdaniu nie zamieszczono pieczęci bądź adnotacji potwierdzającej dokonanie sprawdzenia sprawozdania pod względem formalnym i rachunkowym, do czego obligował § 10 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, który stanowił, że jednostki będące odbiorcami sprawozdań sprawdzają prawidłowość otrzymywanych sprawozdań pod względem formalno-rachunkowym. Jednostki te mogły również kontrolować merytoryczną prawidłowość złożonych sprawozdań.

W odniesieniu do braku dat na sprawozdaniach jednostkowych m.in. Rb-Z Wójt Gminy Zadzim wyjaśnił, że ww. sprawozdania nie zawierały dat sporządzenia, ponieważ w programie Budżet w zakładce sprawozdawczość zaznaczone było pole – pomiń datę wydruku. Jednak pomimo braku daty wydruku, wszystkie one były sporządzone terminowo. Jednocześnie Wójt oświadczył, że począwszy od sprawozdań za maj 2021 roku na wszystkich sprawozdaniach będą daty ich sporządzenia.

9. W zakresie jednostkowych miesięcznych sprawozdań Rb-27S i Rb-28S dla Urzędu Gminy w Zadzimiu, ustalono że również w tym przypadku na sprawozdaniach nie wskazywano daty ich sporządzenia oraz nie odnotowano dat ich wpływu do jednostki otrzymującej sprawozdania (zarząd jednostki samorządu terytorialnego).

W związku z brakiem dat sporządzenia jednostkowych ww. sprawozdań jednostki budżetowej a także ich wpływu do Wójta Gminy nie można potwierdzić, że sprawozdania sporządzono w terminie określonym w załączniku nr 40 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej..

W trakcie kontroli Wójt wyjaśnił przyczyny braku dat na sprawozdaniach i jednocześnie oświadczył, że począwszy od sprawozdań za maj 2021 roku na wszystkich sprawozdaniach będą daty ich sporządzenia.

10. Występujące w księgach rachunkowych:
- budżetu Gminy na dzień 31 grudnia 2019 roku saldo Wn konta 224 - Rozrachunki budżetu, w kwocie 12.925,26 zł stanowiło „per saldo” należności

w kwocie 57.626,01 zł i zobowiązań w kwocie 44.700,75 zł a saldo Ma konta 240 – Pozostałe rozrachunki, w kwocie 141,24 zł stanowiło „per saldo” należności w kwocie 22,76 zł i zobowiązań w kwocie 164,00 zł;

- Urzędu Gminy na dzień 31 grudnia 2020 roku saldo Ma konta 225 – Rozrachunki z budżetami, w kwocie 27.080,35 zł stanowiło „per saldo” należności w kwocie 733,65 zł i zobowiązań w kwocie 27.814,00 zł.

Zgodnie z opisami zasad funkcjonowania kont zawartymi w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – ww. konta powinny odzwierciedlać faktycznie występujące należności (po stronie Wn) oraz zobowiązania (po stronie Ma).

11. W zakresie bilansu jednostki sporządzonego na dzień 31 grudnia 2020 roku ustalono, że nieprawidłowo wykazano zobowiązania wobec Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w kwocie 952,00 zł, które zostały ujęte w pasywach w pozycji D.II.5 - Pozostałe zobowiązania, a powinny być ujęte w pozycji D.II.3 - Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń. Zatem w pozycji bilansu D.II.5 - Pozostałe zobowiązania, powinna zostać wykazana kwota 1.612,72 zł (saldo Ma konta 221-1, 221-4, 221-6, 221-14, 221-5 i 221-7) a w pozycji D.II.3 - Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń, kwota - 117.604,71 zł (saldo Ma konta 229).
12. Postanowienia zakładowego planu kont dotyczące konta 201 nie odnosiły się do ewidencji zobowiązań wymagalnych. Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o rachunkowości – określając zasady rachunkowości w jednostce należy zapewnić w niej możliwość wyodrębnienia wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej jednostki, przy zachowaniu zasady ostrożności. Ponadto, § 20 ust. 1 pkt 4 lit. b rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, stawia wymóg - aby zakładowy plan kont zawierał ustalenia, które umożliwiłyby prawidłowe sporządzenie sprawozdań finansowych, sprawozdań budżetowych lub innych sprawozdań określonych w odrębnych przepisach.

W zakresie gospodarki kasowej

Wójt Gminy Zadzim nie określił zasad gospodarowania drukami ścisłego zarachowania, do których zalicza się: kwitariusze przychodowe, чеки, bloczki opłaty targowej bądź inne druki oznaczone serią i numerem. Ewidencja oraz kontrola stanu druków ścisłego zarachowania jest jednym z istotnych elementów kontroli zarządczej w jednostkach sektora finansów publicznych. Sposób, w jaki jednostki dokonują ich ewidencji, pozwala na weryfikację i ocenę poprawności rozliczeń oraz ocenę zgodności działalności z obowiązującymi przepisami prawa. Odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości - według art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości - ponosi kierownik jednostki, w tym z tytułu nadzoru nad

gromadzeniem i przechowywaniem dowodów księgowych jakimi są druki ścisłego zarachowania. Należy wskazać, że gospodarka drukami ścisłego zarachowania jest elementem gospodarki finansowej danej jednostki organizacyjnej.

W zakresie dochodów z podatków

1. W odniesieniu do prawidłowości opodatkowania podatkiem od nieruchomości osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej oraz osób fizycznych stwierdzono, że:
 - nie dokumentowano -w ramach czynności sprawdzających - zmian w podstawie opodatkowania w odniesieniu do wymienionych poniżej podatników: podatnik o numerze kontowym (...) ⁸ w deklaracji na podatek od nieruchomości na rok 2019 w pozycji wartość budowli wskazał wartość 2.030.439,00 zł, zgodnie natomiast ze złożoną korektą wartość budowli wynosiła 2.006.339,00 zł. Zgodnie z informacją wynikającą z pisma przewodniego złożonego przez podatnika przyczyną złożenia korekty była likwidacja w listopadzie wieży stalowej o wartości 24.100,00 zł. W aktach podatnika brak było dokumentów źródłowych potwierdzających wartość dokonanego zmniejszenia w zakresie wykazanej wartości budowli. Analogicznie brak było potwierdzenia zmian dokonanych w podstawie opodatkowania podatnika o nr (...) ⁹, natomiast podatnik o nr kontowym (...) ¹⁰ składał w latach 2019-2020 korekty deklaracji, z uwagi na kolejne podpisanie umów dzierżaw na zajęcie pasa drogi wewnętrznej, w których zwiększał powierzchnię gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez załączenia dokumentów potwierdzających wielkość dokonanego zwiększenia.

Ponadto, podatnik o nr kontowym (...) ¹¹ nie złożył korekty informacji na podatek od nieruchomości, gdy zmieniał się przedmiot opodatkowania. Decyzja nr RF.3123.170060.2.2019 z dnia 29 października 2019 roku w sprawie zmiany łącznego zobowiązania pieniężnego za rok 2019 została wydana w następstwie zawiadomienia o zmianach z dnia 21 października 2019 roku. Na podstawie ustnych wyjaśnień złożonych przez inspektora ds. wymiaru zobowiązań pieniężnych, ustalono iż ze względu na znaczne obciążenie pracą

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

podatnicy nie są wzywani do składania korekt informacji podatkowych, decyzje w sprawie zmiany wymiaru podatku w stosunku do osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej wydawane są na podstawie zawiadomień o zmianach przesyłanych ze Starostwa Powiatowego w Poddębicach. Zgodnie art. 6 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, osoby fizyczne są obowiązane złożyć właściwemu organowi podatkowemu informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych, sporządzoną na formularzu według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości lub od dnia zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 3. Zgodnie z art. 6 ust. 13 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych *„Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory formularzy, o których mowa w ust. 6 i ust. 9 pkt 1, wraz z załącznikami, oraz szczegółowy zakres zawartych w nich danych niezbędnych do wymiaru i poboru podatku od nieruchomości, z uwzględnieniem możliwości różnicowania przez rady gmin wysokości stawek tego podatku oraz wprowadzania zwolnień od tego podatku, wraz z objaśnieniami co do sposobu ich wypełniania, terminu i miejsca składania oraz niezbędnymi pouczeniami, mając na uwadze prawidłowe obliczenie podatku”*. Natomiast ust. 7 powołanego wyżej artykułu stanowi, że podatek od nieruchomości na rok podatkowy od osób fizycznych, ustala w drodze decyzji organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania. Należy zatem stwierdzić, iż organ podatkowy ustala w drodze decyzji podatek od nieruchomości na rok podatkowy na podstawie informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych złożonej przez podatnika. W sytuacji, gdy organ nie jest w posiadaniu takiej informacji złożonej przez podatnika, przed wydaniem decyzji wymiarowej nie może dokonać czynności sprawdzających, do których jest zobligowany przepisem art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1540 ze zm.). Organ podatkowy powinien wezwać podatnika do złożenia informacji na mocy art. 274a ustawy Ordynacja podatkowa, a w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.

Nieprawidłowość dotycząca braku składania korekt informacji na podatek od nieruchomości w przypadku gdy zmieniał się przedmiot opodatkowania została stwierdzona także w wyniku poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej przez RIO w Łodzi i została wskazana w wystąpieniu pokontrolnym;

- w oparciu o decyzje wymiarowe dla kontrolowanych podatników podatku od nieruchomości od osób fizycznych za lata 2019-2020 oraz wydruki z kont wymiarowych, ustalono że przypis podatku nie następował pod datą skutecznie doręczonej decyzji wymiarowej. Przypisu podatku dokonywano z datą wydania decyzji wymiarowych. Zgodnie z art. 21 § 1 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa - zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania. Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r., nr 208, poz. 1375) - do

udokumentowania przypisów służą decyzje. Z powyższego wynika, że organ podatkowy przypisywał nieistniejące zobowiązanie podatkowe. Powyższy zarzut dotyczył wszystkich podatników objętych próbą kontrolną.

Analogiczna nieprawidłowość została stwierdzona w wyniku poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej przez RIO w Łodzi i została wskazana w wystąpieniu pokontrolnym;

- w przypadku podatnika o numerze kontowym (...) ¹² stwierdzono, że opodatkowano taką samą powierzchnię budynku związaną z działalnością gospodarczą, jak i gruntu (budynki pod działalność gospodarczą - 116,00 m²; grunty pod działalność gospodarczą - 116,00 m²). Tymczasem powierzchnia gruntu zajętego na prowadzenie działalności gospodarczej w przypadku budynku jednokondygnacyjnego powinna być większa niż powierzchnia budynku. W świetle art. 4 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, podstawę opodatkowania budynków lub ich części stanowi powierzchnia użytkowa. Z definicji powierzchni użytkowej zawartej w art. 1a ust. 1 pkt 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych wynika, że powierzchnię użytkową budynku mierzy się po wewnętrznej długości ścian na wszystkich kondygnacjach, z wyjątkiem powierzchni klatek schodowych oraz szybów dźwigowych; a kondygnację uważa się również garaże podziemne, piwnice, sutereny i poddasza użytkowe.
- 2. W zakresie prawidłowości opodatkowania podatkiem od środków transportowych podatników objętych próbą kontrolną, ustalono co następuje:
 - podatek o numerze kontowym (...) ¹³ złożył deklarację na podatek od środków transportowych DT-1 oraz załącznik do deklaracji DT-1/A na 2019 rok na druku obowiązującym w okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku. Organ podatkowy nie wyegzekwował złożenia deklaracji na podatek od środków transportowych oraz załącznika do deklaracji na właściwym, obowiązującym w danym roku wzorze deklaracji i załącznika, ustalonym przez Ministra Finansów;
 - dwóch podatników nie wypełniało w sposób kompletny i rzetelny deklaracji na podatek od środków transportowych i/lub załączników do deklaracji ¹⁴ (np. brak ilości pojazdów w części D deklaracji na podatek od środków transportowych ¹⁵, brak wskazania kwoty podatku w podziale na raty w części E deklaracji ¹⁶, brak

¹² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁴ Dotyczy deklaracji składanych w terminie do 15 lutego każdego roku, okres objęty kontrolą - lata 2019-2020. Szczegółowe ustalenia kontroli w zakresie m.in. wypełniania deklaracji i załączników zawarto w protokole kontroli.

¹⁵ Podatnik o numerze kontowym (...) - Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁶ Jw.

wypełniania wszystkich wymaganych wierszy i rubryk w załącznikach do deklaracji¹⁷), a organ podatkowy w żadnym ze stwierdzonych przypadków nie wezwał podatników do skorygowania złożonych deklaracji. W większości przypadków brak wskazania danych nie wpływał na ustalenie stawki podatku, jednak w jednym przypadku brak danych wykazanych przez podatnika uniemożliwił potwierdzenie prawidłowości ustalenia stawki podatkowej. Dotyczyło to podatnika o numerze kontowym (...)¹⁸, który w załączniku do deklaracji na 2019 i 2020 rok dla naczepy wykazał jedynie dane dotyczące dopuszczalnej masy całkowitej (36 ton) i nie uwzględnił DMC zespołu pojazdów.

W trakcie czynności kontrolnych podatek złożył do Urzędu Gminy w Zadzimiu korekty deklaracji za 2019 i 2020 rok, w których wykazał, że pojazd posiada dopuszczalną masę całkowitą zespołu pojazdów wynoszącą 36 ton. Ponadto, do korekt dołączono kserokopię dowodu rejestracyjnego, z którego wynikało, że DMC zespołu wynosi 36 ton. Biorąc pod uwagę powyższe, potwierdzono prawidłowość opodatkowania opisywanego pojazdu;

- podatek o numerze identyfikacyjnym (...)¹⁹ złożył deklaracje na podatek od środków transportowych na 2019 i 2020 rok ze znacznym przekroczeniem terminu wskazanego w art. 9 ust. 6 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych – opóźnienie w 2019 roku o 5 miesięcy, a w 2020 roku o prawie sześć miesięcy. Pomimo tak znacznego przekroczenia terminu na złożenie deklaracji, organ podatkowy zarówno w 2019 jak i 2020 roku nie wezwał podatnika w formie pisemnej do złożenia deklaracji.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych - obowiązek podatkowy w zakresie podatku od środków transportowych, z zastrzeżeniem ust. 2, ciąży na osobach fizycznych i osobach prawnych będących właścicielami środków transportowych. Jak właścicieli traktuje się również jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, na które środek transportowy jest zarejestrowany, oraz posiadaczy środków transportowych zarejestrowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako powierzone przez zagraniczną osobę fizyczną lub prawną podmiotowi polskiemu. Natomiast zgodnie z art. 9 ust. 6 powołanej powyżej ustawy, podmioty, o których mowa w ust. 1, są obowiązane m.in. składać, w terminie do dnia 15 lutego właściwemu organowi podatkowemu, deklaracje na podatek od środków transportowych na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu

¹⁷ Podatnicy o numerach (...) - Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku. W sytuacji braku złożenia przez podatnika deklaracji w ustawowym terminie, organ podatkowy - zgodnie z art. 274a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa - może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub sprawozdania finansowego lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku. Natomiast zgodnie z art. 21 § 3 ustawy Ordynacja podatkowa, jeżeli w postępowaniu podatkowym organ podatkowy stwierdzi, że podatnik, mimo ciążącego na nim obowiązku, nie zapłacił w całości lub w części podatku, nie złożył deklaracji albo że wysokość zobowiązania podatkowego jest inna niż wykazana w deklaracji, albo powstałego zobowiązania nie wykazano, organ podatkowy wydaje decyzję, w której określa wysokość zobowiązania podatkowego;
- podatnik o numerze kontowym (...) ²⁰, który w dniu 30 maja 2019 roku zgłosił powstanie obowiązku podatkowego w załączniku do deklaracji w odniesieniu do nabytego pojazdu wykazał m.in., że DMC pojazdu wynosi 20 ton, DMC zespołu 40 ton a liczba osi 2. Kwota podatku na 2019 rok od opisywanego pojazdu została ustalona w wysokości 1.295,00 zł według stawki 2.220,00 zł (stawka dla samochodu ciężarowego o DMC pojazdu również lub wyższej niż 19 ton do 25 ton). Analogiczne dane dotyczące DMC, DMC zespołu i liczby osi wykazano w załączniku do deklaracji złożonej na 2020 rok – kwotę podatku ustalono w wysokości 2.220,00 zł. Organ podatkowy posiadał kserokopię dowodu rejestracyjnego dla nabytego pojazdu – weryfikacja danych zawartych w dowodzie wykazała, że DMC pojazdu wynosi 18 ton. W związku z powyższym w 2019 roku zawyżono podatek o kwotę 35,00 zł, a w 2020 roku o 60,00 zł ²¹.
- W trakcie czynności kontrolnych podatnik złożył do Urzędu Gminy w Zadzimiu korekty deklaracji na podatek od środków transportowych za 2019, 2020 i 2021 rok. W złożonych korektach wykazano właściwą wartość DMC pojazdu (18 ton). Organ podatkowy dokonał odpisu podatku z konta podatnika za 2019 rok w kwocie 35,00 zł, za 2020 rok w kwocie 60,00 zł oraz za 2021 rok w kwocie 60,00 zł;
- podatnik o numerze identyfikacyjnym (...) ²² w załączniku do deklaracji złożonej w 2020 roku (jedyna deklaracja podatnika w tym roku), wykazał pojazd – samochód ciężarowy o DMC 7,5 tony (po korekcie z 18 ton) i dwóch osiach. Stawka podatku wyliczona została na kwotę 830,00 zł (obowiązek podatkowy przez 10 miesięcy wg stawki rocznej 996,00 zł). Organ podatkowy posiadał m.in. kserokopię pozwolenia czasowego pojazdu – weryfikacja danych w nim

²⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²¹ Zgodnie z uchwałą Rady Gminy Zadzim nr III/30/2018 z dnia 10 grudnia 2018 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych, roczna stawka podatku od samochodu ciężarowego o DMC powyżej 16 ton do 19 ton wynosi 2.160,00 zł (§ 1 pkt 1 lit. g).

²² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

zawartych wykazała, że DMC wynosi 18 ton a nie jak zostało wykazane w deklaracji 7,5 tony. Biorąc pod uwagę powyższe, w sposób nieprawidłowy ustalono stawkę podatku dla tego pojazdu – jest 830,00 zł a powinno być 1.800 zł wg wyliczenia: 2.160 zł stawka podatku dla samochodów ciężarowych o DMC powyżej 16 ton do 19 ton określona w uchwale Rady Gminy nr XIV/91/2019 z dnia 27 listopada 2019 roku / 12 = 180,00 zł x 10 miesięcy. Niedopłata podatku za 2020 rok wyniosła 970,00 zł.

W trakcie kontroli podatnik złożył do Urzędu Gminy w Zadzimiu korektę deklaracji za 2020 rok wraz z załącznikami. W przedmiotowym dokumencie skorygowano na właściwą wartość DMC pojazdu (samochodu ciężarowego) - 18 ton zamiast 7,5 tony i wskazano właściwą kwotę podatku. Przypisu za 2020 rok w łącznej wysokości 970,00 zł dokonano na koncie podatnika w dniu złożenia korekty deklaracji. Podatnik jednocześnie złożył korektę deklaracji za 2021 rok i dopisano na koncie podatnika kwotę 1.164,00 zł.

W związku z opisanymi powyżej nieprawidłowościami w zakresie podatku od środków transportowych, skutkującymi w przypadku dwóch podatników zmianą wysokości podatku, stwierdzono, że organ podatkowy nie dokonywał należycie czynności sprawdzających, o których mowa w art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa. Natomiast zgodnie z art. 274 § 1 powołanej ustawy - w razie stwierdzenia, że deklaracja zawiera błędy rachunkowe lub inne oczywiste omyłki bądź, że wypełniono ją niezgodnie z ustalonymi wymaganiami, organ podatkowy w zależności od charakteru i zakresu uchybień: 1) koryguje deklarację dokonując stosownych poprawek lub uzupełnień, jeżeli zmiana wysokości zobowiązania podatkowego, kwoty nadpłaty, kwoty zwrotu podatku albo kwoty nadwyżki podatku do przeniesienia lub wysokości straty w wyniku tej korekty nie przekracza kwoty 5.000,00 zł; 2) zwraca się do składającego deklarację o jej skorygowanie oraz złożenie niezbędnych wyjaśnień, wskazując przyczyny, z powodu których informacje zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość.

Art. 274 § 2 powołanej powyżej ustawy stanowi natomiast, że organ podatkowy: 1) uwierzytelnia kopię skorygowanej deklaracji, o której mowa w § 1 pkt 1; 2) doręcza podatnikowi uwierzytelnioną kopię skorygowanej deklaracji wraz z informacją o związanej z korektą deklaracji zmianie wysokości zobowiązania podatkowego, kwoty nadpłaty lub zwrotu podatku albo kwoty nadwyżki podatku do przeniesienia lub wysokości straty, albo informacją o braku takich zmian, oraz pouczeniem o prawie wniesienia sprzeciwu.

Ponadto zgodnie z art. 274 § 5 ustawy Ordynacja podatkowa przepisy § 1-4 stosuje się odpowiednio do deklaracji składanych przez płatników lub inkasentów oraz do załączników do deklaracji.

Ustawa Ordynacja podatkowa wskazuje także, że w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych (art. 274a § 2 wskazanej ustawy).

3. Stwierdzono, że Gmina Zadzim od 2014 roku nie dokonywała opodatkowania 6 autobusów przeznaczonych do dowozu dzieci do szkół.

Jak ustalono - do 2013 roku w jednostce obowiązywały zwolnienia w podatku od środków transportowych²³ - zwolnieniu podlegały m.in. autobusy przeznaczone wyłącznie do dowozu dzieci do szkół, natomiast na lata podatkowe 2014-2017 organ stanowiący nie podjął żadnych decyzji dotyczących zwolnień w podatku od środków transportowych. Dopiero uchwałą nr XLII/223/2017 z dnia 6 grudnia 2017 roku Rada Gminy Zadzim zwolniła w 2018 roku z podatku od środków transportowych samochody ciężarowe o dopuszczanej masie całkowitej powyżej 3,5 tony i poniżej 12 ton wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności rolniczej - zatem zwolnienie nie dotyczyło autobusów przeznaczonych do dowozu dzieci do szkół. Na rok 2019 i 2020 również nie podjęto żadnych decyzji dotyczących zwolnień z podatku opisywanych pojazdów.

Według wyliczeń inspektorów RIO w Łodzi, łączna kwota podatku za lata 2014 - 2020 w zakresie 6 autobusów, których właścicielem jest i była Gmina Zadzim, powinna wynosić 86.914,08 zł, a za lata 2016 - 2020 powinna wynosić 57.924,00 zł.

W dniu 11 czerwca 2021 roku Gmina Zadzim złożyła korekty deklaracji na podatek od środków transportowych za lata 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 rok, w których wykazała autobusy do opodatkowania. W tym samym dniu na karcie kontowej Gminy dokonano przypisów w odpowiednich wysokościach. W dniu 16 czerwca 2021 roku Gmina dokonała wpłaty podatku za lata 2016 - 2020 w łącznej kwocie 57.924,00 zł wraz z odsetkami w kwocie 15.924,00 zł oraz za rok 2021 w kwocie 3.240,00 zł wraz z odsetkami w kwocie 86,00 zł.

4. W odniesieniu do zaległości w podatku od nieruchomości, podatku rolnym i podatku leśnym - stwierdzono, że organ podatkowy wystawiał niekiedy upomnienia na kilka rat podatku. Ponadto, w przypadku niespełnienia obowiązku zapłaty należności, tytuły wykonawcze były wystawiane z dużym opóźnieniem²⁴.

Stosownie do § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1483) wierzyciel był obowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty należności pieniężnych. Zgodnie z przepisami, obowiązującego od dnia 1 stycznia 2016 roku, powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Finansów - jeżeli zachodziło uzasadnione okolicznościami przypuszczenie, że zobowiązany wykona dobrowolnie obowiązek bez konieczności wszczęcia egzekucji administracyjnej, wierzyciel mógł podejmować działania informacyjne wobec zobowiązanego zmierzające do dobrowolnego wykonania przez niego obowiązku, przed przesłaniem: 1) upomnienia; 2) tytułu wykonawczego, w przypadku gdy egzekucja administracyjna może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia (§ 4 ust. 1). W § 4 ust. 2 wskazano natomiast, że działania informacyjne powinny być podejmowane w formie pisemnej, dźwiękowej lub graficznej w szczególności przez: internetowy portal informacyjny, krótką wiadomość tekstową (sms), e-mail, telefon, faks, a zgodnie z § 4 ust. 3 - działania

²³ Informacja o zwolnieniach w podatku wskazywana była w uchwałach określających wysokość stawek podatku od środków transportowych na poszczególne lata.

²⁴ Opis podejmowanych działań windykacyjnych zawarty jest w protokole kontroli.

informacyjne powinny być rejestrowane w postaci papierowej lub elektronicznej przez wskazanie, w szczególności: 1) formy działania informacyjnego; 2) daty podjęcia działania informacyjnego. Zgodnie z § 7 ust. 1 ww. rozporządzenia - wierzyciel przesyłał zobowiązanemu upomnienie: 1) niezwłocznie, w szczególności jeżeli łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnych przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia i nie zostały podjęte działania informacyjne, lub z podjętych działań informacyjnych w sprawie wynika, że obowiązek nie zostanie dobrowolnie wykonany; 2) nie później niż po upływie 21 dni od dnia, w którym po raz pierwszy podjęto działania informacyjne, jeżeli z tych działań wynika, że obowiązek zostanie dobrowolnie wykonany (§ 7 ust. 1). W przypadkach, w których egzekucja administracyjna może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia, wierzyciel wystawia tytuł wykonawczy: 1) niezwłocznie, w szczególności jeżeli łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnych przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia i nie zostały podjęte działania informacyjne, lub z podjętych działań informacyjnych w sprawie wynika, że obowiązek nie zostanie dobrowolnie wykonany; 2) nie później niż po upływie 21 dni od dnia, w którym po raz pierwszy podjęto działania informacyjne, jeżeli z tych działań wynika, że obowiązek zostanie dobrowolnie wykonany (§ 9).

Od dnia 30 lipca 2020 roku do dnia 20 lutego 2021 roku obowiązywało rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1294). Obecnie obowiązuje natomiast rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2083).

Natomiast w wyniku kontroli bieżącej windykacji zaległości w podatku od środków transportowych stwierdzono naruszenie § 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych, w związku z wystawieniem upomnienia na II ratę podatku od środków transportowych dla podatnika o numerze kontowym (...) ²⁵ dopiero w dniu 1 grudnia 2020 roku tj. 77 dni od upływu terminu płatności podatku.

W zakresie dochodów z majątku gminy

Stwierdzono, że Gmina Zadzim nie posiadała planu wykorzystania zasobu nieruchomości komunalnych.

Stosownie do unormowań wynikających z art. 25 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 ze zm.) - gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1, a ponadto na

²⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

sporządzaniu planów wykorzystania zasobu, przygotowywaniu opracowań geodezyjno-prawnych i projektowych, dokonywaniu podziałów oraz scaleń i podziałów nieruchomości, a także wyposażaniu ich, w miarę możliwości, w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej. Plany wykorzystania zasobu opracowuje się na okres 3 lat. Plany zawierają w szczególności: 1) zestawienie powierzchni nieruchomości zasobu oraz nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste; 2) prognozę: a) dotyczącą udostępnienia nieruchomości zasobu oraz nabywania nieruchomości do zasobu, b) poziomu wydatków związanych z udostępnieniem nieruchomości zasobu oraz nabywaniem nieruchomości do zasobu, c) wpływów osiągniętych z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości, d) dotyczącą aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste oraz opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomości; 3) program zagospodarowania nieruchomości zasobu.”

W zakresie wydatków na wynagrodzenia

1. Stwierdzono, że regulamin wynagradzania pracowników w Urzędzie Gminy w Zadzimiu, wprowadzony zarządzeniem nr 12/2018 Wójta Gminy Zadzim z dnia 8 lutego 2018 roku (zmieniony zarządzeniem Wójta Gminy nr 63/2019 z dnia 25 października 2019 roku), wymagał aktualizacji - bowiem zawarte w nim zapisy opierają się na akcie prawnym, który utracił moc (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych – utrata mocy w dniu 18 maja 2018 roku).
2. Dla inspektora ds. księgowości podatkowej Wójt Gminy Zadzim przyznał w lipcu 2020 roku oraz w grudniu 2020 roku dodatki specjalne z tytułu zwiększenia obowiązków służbowych związanych z weryfikacją wniosków dotyczących zwrotu podatku akcyzowego w paliwie przysługującego podatnikom podatku rolnego. Natomiast zgodnie z zakresem czynności i odpowiedzialności z dnia 24 lutego 2015 roku, sporządzonym dla ww. pracownika, wskazano w nim jako jeden z obowiązków przyjmowanie wniosków i przygotowywanie decyzji dotyczących zwrotu podatku akcyzowego w paliwie przysługującego podatnikom podatku rolnego, a w czasie nieobecności inspektora ds. wymiaru zobowiązań pieniężnych również sprawdzanie wniosków pod względem formalno – prawnym (punkt 16). W dniu 26 lutego 2020 roku wprowadzono zmianę do zakresu czynności i odpowiedzialności – punkt 16 otrzymał brzmienie: *„przyjmowanie wniosków i przygotowywanie decyzji dotyczących zwrotu podatku akcyzowego w paliwie przysługującego podatnikom podatku rolnego oraz sprawdzanie wniosków pod względem formalno – prawnym”*. W świetle powyższych zapisów należy przyjąć, że dodatki specjalne przyznane pismami Wójta Gminy ze wskazanego powyżej tytułu są zbieżne z czynnościami wskazanymi w zakresie czynności i odpowiedzialności.

W myśl art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1282 ze zm.) - dodatek specjalny można przyznać z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań. Należy pamiętać, że jest to świadczenie fakultatywne, które może być przewidziane jedynie za wykonanie dodatkowych zadań, poza bieżącymi zadaniami służbowymi lub z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych. W przypadku inspektora ds.

księgowości podatkowej, pracownik w zakresie czynności został zobowiązany do przyjmowania wniosków i przygotowywania decyzji dotyczących zwrotu podatku akcyzowego w paliwie przysługującego podatnikom podatku rolnego oraz sprawdzania wniosków pod względem formalno – prawnym. Wskazane czynności należało zatem wykonywać w ramach stosunku pracy, tj. za wynagrodzeniem określonym w angażach pracownika. W przypadku zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej należy podkreślić, że jest to zadanie zlecone gminom z zakresu administracji rządowej - na podstawie ustawy z dnia 10 marca 2006 roku o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 2188 ze zm.). Należy także wskazać, że nazwa dodatku „specjalny” wskazuje na sytuacje szczególne, wyjątkowe. Przyznanie dodatku specjalnego z tytułu zwiększonego zakresu obowiązków w sytuacji powtarzalnego charakteru tych czynności przeczy zasadom wskazanym w art. 36 ust. 5 ustawy o pracownikach samorządowych.

3. W jednostkowym przypadku zatwierdzenia pod względem formalno – rachunkowym list płac za październik 2020 roku dokonał pracownik nieupoważniony do takiej czynności (podinspektor ds. księgowości budżetowej szkół).

Zgodnie z instrukcją obiegu i kontroli dokumentów finansowo – księgowych, wprowadzoną zarządzeniem nr 2/2020 Wójta Gminy Zadzim z dnia 2 stycznia 2020 roku - kontrola formalno – rachunkowa dokonywana jest przez Skarbnika Gminy lub upoważnionego pracownika księgowości. Częścią składową instrukcji jest karta wzorów podpisów osób upoważnionych do dokonywania kontroli dokumentów pod względem formalno – rachunkowym, w której to nie został uwzględniony podinspektor ds. księgowości budżetowej szkół.

4. Stwierdzono przypadki wypłacania w latach 2019 – 2020 ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy przed lub po dniu rozwiązania z pracownikami stosunku pracy. Zgodnie natomiast z orzecznictwem Sądu Najwyższego (przykładowe orzeczenia przytoczono w protokole kontroli), wypłata ekwiwalentu powinna nastąpić w dacie rozwiązania umowy o pracę, z tytułu której pracownik nabył prawo do ekwiwalentu. Ponadto, ekwiwalent nie powinien być wypłacany przed dniem rozwiązania stosunku pracy ponieważ w każdym terminie wcześniejszym pracownik ma jeszcze możliwość wykorzystać urlop „w naturze”.

Nieprawidłowość dotycząca wypłacania ekwiwalentu za niewykorzystany urlop po rozwiązaniu umowy została stwierdzona w wyniku poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej przez RIO w Łodzi i została wskazana w wystąpieniu pokontrolnym.

W zakresie wydatków inwestycyjnych

1. W wyniku kontroli postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie dokumentacji projektowej oraz wyłonienia Inspektora nadzoru dla zadania inwestycyjnego „Rewaloryzacja Zabytkowego Parku w Zadzimiu, gm. Zadzim”, przeprowadzonych w trybie rozeznania cenowego, stwierdzono niżej opisane nieprawidłowości:

- rozeznania cenowego na przygotowanie dokumentacji projektowej dokonano poprzez rozmowę telefoniczną z wymienionymi firmami, które zaproponowały opisane poniżej warunki:

LACHMAN PABICH ARCHITEKCI- cena za realizację zamówienia 128.455,28 zł (netto), 158.000,00 zł (brutto);

Józef Borkiewicz – Biuro Projektowe „WEKTOR” - cena za realizację zamówienia 134.146,34 zł (netto), 165.000,00 zł (brutto);

Paweł Plewiński - cena za realizację zamówienia 138.211,38 zł (netto), 170.000,00 zł (brutto);

Biuro Architektoniczne FORMING Sp. z o.o. - cena za realizację zamówienia 126.016,26 zł (netto), 155.000,00 zł (brutto);

Biuro STUDIO MARCHEWKA - cena za realizację zamówienia 128.861,79 zł (netto), 158.500,00 zł (brutto).

Potwierdzeniem dokonania szacowania wartości zamówienia było oświadczenie z dnia 29 października 2018 roku sporządzone przez Kierownika Referatu Inwestycyjno – Komunalnego. W wyżej wymienionym oświadczeniu odnotowano, iż w związku z wykonanym rozeznaniem rynku wartość zamówienia na wykonanie dokumentacji projektowej oszacowano na kwotę 129.000,00 zł netto, choć średnia arytmetyczna z podanych powyżej cen wskazanych przez poszczególnych oferentów wynosiła 131.138,21 zł (suma kwot zaproponowanych przez poszczególnych oferentów/ liczba oferentów - tj. $655.691,05 \text{ zł} / 5 = 131.138,21 \text{ zł}$). Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2477) - średni kurs euro wynosił 4,3117 zł, tak więc obliczona przez RIO średnia szacunkowa wartość zamówienia w przeliczeniu na euro miała wartość 30.414,50 euro ($131.138,21 \text{ zł} / 4,3117 \text{ zł} = 30.414,50 \text{ euro}$).

Dodatkowo należy wskazać, iż na przygotowanie dokumentacji projektowej będącej, podstawą realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Rewaloryzacja Zabytkowego Parku w Zadzimiu, gm. Zadzim”, opiewającego na kwotę 7.995.000,00 zł - zamawiający przewidział jedynie 15 dni roboczych od dnia 19 listopada 2018 roku do dnia 10 grudnia 2018 roku. Wyznaczanie wskazanego terminu na sporządzenie dokumentacji projektowej było niezasadne - gdyż dokumentacja powinna być sporządzona z należytą starannością, bowiem przekłada się to na realizację całej inwestycji. Dalej należy zauważyć, iż dokumentację taką mogła w niedługim terminie zrealizować np. firma, która posiadała już stosowny zasób wiedzy dotyczącej wskazanego zadania, co w opisywanym przypadku miało miejsce bowiem LACHMAN PABICH ARCHITEKCI był twórcą koncepcji rewaloryzacji architektoniczno-przestrzennej parku.

- rozeznania cenowego na wyłonienie Inspektora nadzoru inwestorskiego dokonano poprzez rozmowę telefoniczną z wymienionymi firmami, które zaproponowały opisane poniżej warunki:

Jakub Jońca Firma DB CONSTRUCT Sp. z o.o. – cena 130.081,30 zł netto, 160. 000,00 zł brutto;

Katarzyna Politowicz, Firma „PROJKAT” Projektowanie, Nadzory i Wykonawstwo Katarzyna Politowicz – zaproponowana cena 129.674,80 zł netto, 159.500,00 zł brutto;

DG PROJEKT Dominik Górka - zaproponowana cena 129.268,29 zł netto, 159.000,00 zł brutto;

PHU „ORTUS” Janusz Fengler - zaproponowana cena 127.642,28 zł netto, 157.000,00 zł brutto;

FHU „MONTER” Zbigniew Cybulski - zaproponowana cena 128.048,78 zł netto, 157.500,00 zł brutto.

Potwierdzeniem szacowania było oświadczenie z dnia 25 marca 2019 roku, sporządzone przez Kierownika Referatu Inwestycyjno – Komunalnego, w którym zawarto informację dotyczącą ustalonej wartości zamówienia. Odnotowano, iż w związku z wykonanym rozeznaniem rynku wartość zamówienia na nadzór inwestorski oszacowano na kwotę 128.050,00 zł netto, chociaż średnia arytmetyczna z podanych powyżej cen wskazanych przez poszczególnych oferentów wynosiła 128.943,09 zł (suma kwot zaproponowanych przez poszczególnych oferentów/ liczba oferentów, tj. $644.715,45 \text{ zł} / 5 = 128.943,09 \text{ zł}$).

Zgodnie z treścią zapytania ofertowego - jedynym kryterium wyboru oferty była cena, natomiast w formularzu ofertowym wykonawcy zobowiązani byli wskazać liczbę dni, w ciągu których deklarują przyjazd na budowę (2 wykonawców zadeklarowało przyjazd na budowę w ciągu 2 dni, jeden wykonawca w ciągu 1 dnia). Jeżeli termin przyjazdu na budowę miał dla zamawiającego znaczenie, winien być określony jako jeden z warunków - np. w zakresie obowiązków inspektora nadzoru. Pozostawienie swobodnej decyzji oferenta wskazania czasu przyjazdu na budowę - przy jednoczesnym zadeklarowaniu, iż jedynym kryterium oceny ofert jest cena mogłoby doprowadzić do sytuacji, iż zamawiający dokonałby wyboru oferty nieznacznie tańszej od pozostałych deklarujących przyjazdy na teren budowy w bardzo odległych terminach.

W trakcie kontroli Kierownik Referatu Inwestycyjno – Komunalnego złożył wyjaśnienia dotyczące szacowania wartości zamówienia na wykonanie dokumentacji projektowej oraz wyłonienie inspektora nadzoru inwestorskiego dla zadania pn. „Rewaloryzacja Zabytkowego Parku w Zadzimiu, gm. Zadzim”, w których wskazał, że oba wskazane zamówienia zrealizowane zostały za kwotę poniżej kwoty 30 tys. euro.

W dokumentacji przedłożonej przez kontrolowanego oraz złożonych wyjaśnieniach dotyczących wyłonienia inspektora nadzoru inwestorskiego, przeprowadzanego w marcu 2019 roku, wskazano średni kurs euro w wysokości 4,2693 zł, chociaż w okresie od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2019 roku, kurs euro stanowiący podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych wynosił 4,3117 zł - na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2017 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych. Podany przez kontrolowanego kurs euro wynoszący 4,2693 zł został określony w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2019 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień

publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2453) co wskazuje, że szacowanie wartości nie zostało w ogóle przez zamawiającego przeprowadzone.

W opisywanych wyżej przypadkach podstawą obliczenia wartości zamówienia powinna być wartość rynkowa usług objętych zamówieniem, ta natomiast powinna być określana na podstawie przeciętnych aktualnych cen usług tego samego rodzaju. Należy wskazać, że ustalenie wartości szacunkowej ma na celu dokonanie wyboru właściwego sposobu postępowania, określenia - czy procedura objęta będzie reżimem ustawy Prawo zamówień publicznych, z tym z kolei wiąże się bowiem kwestia właściwej publikacji ogłoszeń o zamówieniu, ustalenia odpowiednich dla procedury terminów oraz właściwych wymogów, jakie winni spełnić wykonawcy ubiegający się o udzielenie danego zamówienia. Zamawiający nie może celowo wybierać takiego sposobu obliczenia wartości zamówienia, który spowoduje uniknięcie stosowania przepisów Prawa zamówień publicznych. Zgodnie z wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 28 lutego 2018 roku, I SA/Kr 12/18 *„Szacowanie wartości zamówienia jest czynnością priorytetową dla prawidłowego zastosowania przepisów Pzp i jednym z najistotniejszych obowiązków zamawiającego poprzedzających wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Na tej podstawie bowiem zamawiający ustala, np. czy dla danego zamówienia ustawa w ogóle ma zastosowanie. Jeżeli tak, to szacunkowa wartość zamówienia wpływa również na wybór procedury przy jego przeprowadzeniu. Przy określaniu wartości zamówienia zamawiający obowiązany jest dopełnić należytej staranności a więc staranności ogólnie wymaganej w stosunkach danego rodzaju. Istotne jest przy tym, że zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy dzielić zamówienia na części lub zaniżać jego wartości. Szacowanie wartości zamówienia na usługi odbywa się na podstawie zaplanowanej ilości postępowań koniecznych do przeprowadzenia w danym roku, przed wszczęciem pierwszego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (por. wyrok WSA z dnia 22 grudnia 2015 r., sygn. akt I SA/Bk 677/15)”*.

2. Stwierdzono, że w postępowaniu na wyłonienie wykonawcy zadania inwestycyjnego pn. „Rewaloryzacja Zabytkowego Parku w Zadzimiu, gm. Zadzim” warunki w zakresie zdolności technicznej lub zawodowej zostały opisane w sposób nadmierny i nieproporcjonalny w stosunku do przedmiotu zamówienia zaś postawione wymogi zostały określone ponad uzasadnione potrzeby zamawiającego.

O udzielenie zamówienia mogli ubiegać się wykonawcy, którzy spełniali następujące warunki udziału w postępowaniu, w zakresie zdolności technicznej lub zawodowej:

- w okresie ostatnich pięciu lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - w tym okresie wykonali zgodnie z zasadami sztuki budowlanej i prawidłowo ukończyli minimum jedno zadanie w zakresie rewaloryzacji - rewitalizacji parku wpisanego do rejestru zabytków o wartości tego zadania nie mniejszej niż 6.000.000,00 zł, w tym:
 - a) przynajmniej jedno zamówienie, którego przedmiotem była gospodarka zielenią i drzewostanem (nasadzenia i przesadzenia: drzew, krzewów,) w zakresie wykonania nasadzeń drzew i krzewów w ramach rewaloryzacji lub rewitalizacji parku zabytkowego,

- b) przynajmniej jedno zadanie, w zakresie którego było zabezpieczenie drzew będących pomnikami przyrody, przy czym Zamawiający dopuszczał aby w tym przypadku teren, na którym znajdował się pomnik przyrody nie był wpisany do rejestru zabytków,
- c) przynajmniej jedno zamówienie, którego przedmiotem było wykonanie nawierzchni mineralnej wodoprzepuszczalnej dróg i ścieżek w parku,
- d) przynajmniej jedno zamówienie, którego przedmiotem była budowa, przebudowa, rozbudowa lub remont zbiornika wodnego w parku,
- e) przynajmniej jedno zamówienie, którego przedmiotem była budowa lub modernizacja fontanny w parku,
- f) przynajmniej jedno zamówienie, którego przedmiotem była budowa placu zabaw w parku,
- g) przynajmniej jedno zamówienie, którego przedmiotem była budowa, przebudowa lub rozbudowa oświetlenia parkowego lub ulicznego,
- h) przynajmniej jedno zamówienie, którego przedmiotem było budowa lub modernizacja ogrodzenia parku,
- i) przynajmniej jedno zamówienie którego przedmiotem było wykonanie elementów małej architektury w parku.

Zamawiający wymagał żeby w tym minimum jednym zadaniu były zawarte roboty z podpunktów od a) do i). Łączna wartość tego minimum 1 zadania, które zawierało roboty z podpunktów od a) do i) nie mogła być mniejsza niż 6.000.000,00 zł netto.

Zasady przygotowania i przeprowadzania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego określał m.in. art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1843 ze zm.), który stanowił, że: zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców oraz zgodnie z zasadami proporcjonalności i przejrzystości. Jeżeli natomiast chodzi o warunki stawiane wykonawcom ubiegającym się o zamówienie należało posiłkować się brzmieniem art. 22 ust. 1a powołanej powyżej ustawy, stosownie do którego - zamawiający określał warunki udziału w postępowaniu oraz wymagane od wykonawców środki dowodowe w sposób proporcjonalny do przedmiotu zamówienia oraz umożliwiające ocenę zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia, w szczególności wyrażając je jako minimalne poziomy zdolności oraz art. 22d ustawy, zgodnie z którym - oceniając zdolność techniczną lub zawodową wykonawcy, zamawiający mógł postawić minimalne warunki dotyczące wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, doświadczenia, potencjału technicznego wykonawcy lub osób skierowanych przez wykonawcę do realizacji zamówienia, umożliwiające realizację zamówienia na odpowiednim poziomie jakości.

W postępowaniu na wyłonienie wykonawcy zadania inwestycyjnego pn. „Rewaloryzacja Zabytkowego Parku w Zadzimiu, gm. Zadzim” warunki w zakresie zdolności technicznej lub zawodowej zostały opisane w sposób nadmierny i nieproporcjonalny w stosunku do przedmiotu zamówienia,

ponieważ wskazanie w wymienionych powyżej podpunktach od „a” do „i”, warunków, w sposób nieuzasadniony zawężyło krąg potencjalnych podmiotów, które mogłyby skutecznie ubiegać się o udzielenie opisywanego zamówienia. Ponadto, opis warunków udziału w postępowaniu stał w sprzeczności z zasadami uczciwej konkurencji i proporcjonalności wymienionymi w powołanych powyżej przepisach ustawy Prawo zamówień publicznych, jak również z brzmieniem art. 29 ust. 1 i 2 wskazującym na zasady opisywania przedmiotu zamówienia *„1. Przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty. 2. Przedmiotu zamówienia nie można opisywać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję”*.

Warunki udziału w postępowaniu powinny uwzględniać specyfikę przedmiotu zamówienia, tak więc stawiając wymagania w zadaniu, którego była jest rewaloryzacja zabytkowego parku, uzasadnione było oczekiwanie od wykonawców wykazania doświadczenia np. w zakresie gospodarki zielenią i drzewostanem, zabezpieczania drzew będących pomnikami przyrody czy wykonania wskazanych nawierzchni dróg i ścieżek w parku. Natomiast wymaganie od wykonawców doświadczenia w zakresie budowy placu zabaw czy modernizacji ogrodzenia nie było zasadne. Dodatkowo we wspomnianych podpunktach „a-i” pojawiają się oddzielne sformułowania dotyczące budowy placu zabaw (podpunkt „f”), fontann (podpunkt „e”), zbiornika wodnego w parku (podpunkt „d”), elementów małej architektury (podpunkt „i”), co jest sprzeczne wewnątrz, bowiem wymienione place zabaw, fontanny czy zbiorniki wodne są właśnie elementami małej architektury. Zgodnie z art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1333 ze zm.) – przez obiekt małej architektury - należy przez niewielkie obiekty, a w szczególności: a) kultu religijnego, jak: kapliczki, krzyże przydrożne, figury; b) posągi, wodotryski i inne obiekty architektury ogrodowej; c) użytkowe służące rekreacji codziennej i utrzymaniu porządku, jak: piaskownice, huśtawki, drabinki, śmietniki.

W kontekście opisanych powyżej uwag wystarczającym byłoby zatem wskazanie ogólnie postawionego wymogu w zakresie realizacji elementów małej architektury, nadto brak szczegółowego określenia elementów małej architektury jest powszechnie stosowaną praktyką. Trudno uznać za zasadne twierdzenie, iż wykonawca, który spełnił szereg specyficznych, postawionych przez zamawiającego wymagań dotyczących prac związanych z rewitalizacją zabytkowych parków, wykonał swą pracę należycie, a nie realizował na przykład budowy placu zabaw w parku jest podmiotem niespełniającym warunków udziału w postępowaniu. Wykonanie takich robót wydaje się mało specjalistyczne, nie charakteryzuje również prac związanych z rewaloryzacją zabytkowych parków, które były przedmiotem opisywanego zamówienia. Opisanie w SIWZ warunki (7.1.1.c SIWZ) dotyczące zdolności technicznej lub zawodowej wykonawcy w zakresie wymaganego doświadczenia naruszały zasadę uczciwej konkurencji, równego traktowania wykonawców, dodatkowo wymogi zamawiającego w sposób nieuzasadniony i nieproporcjonalny w stosunku do przedmiotu zamówienia przekroczyły minimalne poziomy zdolności dające podstawę do wykonania przedmiotu zamówienia. Tym samym wykonawcy posiadający stosowną wiedzę i doświadczenie w realizacji podobnych prac mogli zostać wyeliminowani z możliwości ubiegania się

o udzielenie zamówienia pn. „Rewaloryzacja Zabytkowego Parku w Zadzimiu, gm. Zadzim”, a co za tym idzie poprzez tak szczegółowy i restrykcyjny opis warunków udziału w postępowaniu w zasadniczy sposób ograniczono krąg wykonawców, którzy wskazane zadanie mogliby zrealizować prawidłowo.

3. Zamówienia na zadanie inwestycyjne pn. „Rewaloryzacja Zabytkowego Parku w Zadzimiu, gm. Zadzim” udzielono wykonawcy, który nie potwierdził spełnienia warunków określonych w postępowaniu. W dniu 19 marca 2019 roku Konsorcjum: Ziel-Bud Sp. z o. o. Sp. k. - lider; Ziel-Bud Wojciech Rukat – partner; Drewzel Gabriel Skrzypczyński Sp. j. zostało wezwane - w trybie art. 26 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych - do złożenia dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1 powołanej ustawy. Zgodnie z art. 26 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych - jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający mógł wezwać wykonawcę, którego oferta została najwyżej oceniona, do złożenia w wyznaczonym, nie krótszym niż 5 dni, terminie aktualnych na dzień złożenia oświadczeń lub dokumentów potwierdzających okoliczności, o których mowa w art. 25 ust. 1 ustawy. W dniu sformułowania i wysłania wezwania do przedłożenia dokumentów na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych nie istniały żadne dokumenty potwierdzające, że oferta złożona przez wskazane Konsorcjum została najwyżej oceniona - bowiem dokumentem, w którym zawarto ocenę złożonych ofert było, opisane poniżej, zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty z dnia 26 marca 2019 roku. Zgodnie z ustnymi wyjaśnieniami złożonymi przez Mariana Ufnalskiego - Kierownika Referatu Inwestycyjno – Komunalnego, Komisja przetargowa nie sporządziła też w dniu 19 marca 2019 roku protokołu wskazującego najwyżej ocenioną ofertę. Dodatkowo należy wskazać, że w dacie wysłania przedmiotowego wezwania (19 marca 2019 roku) zamawiający nie był również w posiadaniu oświadczenia o braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej składanego na podstawie art. 24 ust. 11 ustawy Prawo zamówień publicznych, ponieważ oświadczenie wpłynęło w dniu 20 marca 2019 roku.

Wpływ dokumentów składanych w odpowiedzi na wezwanie z dnia 19 marca 2019 roku odnotowano w Urzędzie Gminy w Zadzimiu w dniu 26 marca 2019 roku. Zgodnie z przedłożonymi oświadczeniami i dokumentami, Konsorcjum przedłożyło dokumenty potwierdzające spełnienie warunków w zakresie finansowym lub ekonomicznym oraz w zakresie zawodowym. W zakresie zdolności technicznej lub zawodowej, wykonawcy mieli wykazać, że w okresie ostatnich pięciu lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - w tym okresie wykonali zgodnie z zasadami sztuki budowlanej i prawidłowo ukończyli minimum jedno zadanie w zakresie rewaloryzacji - rewitalizacji parku wpisanego do rejestru zabytków o wartości tego zadania nie mniejszej niż 6.000.000,00 zł (warunek opisany powyżej).

Zgodnie z przedłożonym przez wykonawcę zadania załącznikiem nr 8 do SIWZ - Wykaz zrealizowanych robót budowlanych, Konsorcjum wykazało spełnienie warunków zawartych w podpunktach: a, c, d, e, f, g, h, i (brak podpunktu „b”) w ramach zadania pn. „Modernizacja – rewaloryzacja Ogrodu Krasińskich w Warszawie”, natomiast spełnienie warunków zawartych w podpunkcie „b” - zabezpieczenie drzew będących pomnikami przyrody oferent wykazał jako

spełnione przy realizacji zadania „Rewaloryzacja Parku Miejskiego w Zduńskiej Woli”. Oferent załączył opinię dotyczącą realizacji zadania pn. „Modernizacja – rewaloryzacja Ogrodu Krasińskich w Warszawie” wystawioną przez Zarząd Terenów Publicznych w Warszawie oraz poświadczenie dotyczące realizacji zadania pn. „Rewaloryzacja Parku Miejskiego w Zduńskiej Woli”, którego wystawcą był Prezydent Miasta Zduńska Wola. Zgodnie z przywołanymi powyżej zapisami SIWZ (dotyczącymi zdolności technicznych lub zawodowych) zamawiający wymagał żeby w tym minimum jednym zadaniu były zawarte roboty z podpunktów od „a” do „i”. Badając spełnienie przez oferenta warunków należało zatem sprawdzić czy zrealizował on minimum jedno zadanie w zakresie rewaloryzacji - rewitalizacji parku wpisanego do rejestru zabytków, o wartości tego zadania nie mniejszej niż 6.000.000,00 zł, w tym wszystkie prace wymienione w podpunktach od „a” do „i”. Wymóg zawarty w przytoczonej powyżej treści SIWZ dotyczył 1 zadania, w ramach którego miały zostać wykonane wszystkie wskazane prace. Nie było zatem podstaw do przyjęcia, że oferent spełnił wymóg w kształcie przyjętym w SIWZ - bowiem w żadnej ze zrealizowanych przez niego robót nie potwierdził spełnienia warunków udziału w postępowaniu. W opisywanym stanie faktycznym porównując wymóg zamawiającego i deklarację wykonawcy, należy stwierdzić, że oferent nie spełniał oczekiwanych warunków. Podsumowując, należy wskazać, iż zamówienia udzielono wykonawcy, który nie potwierdził spełnienia warunków udziału w postępowaniu.

Mimo, że wg oceny RIO w Łodzi warunki udziału w postępowaniu zostały sformułowane w sposób nadmierny, zamawiający nie dokonał zmiany w tym zakresie, zatem był zobowiązany dokonać oceny ofert zgodnie z przyjętymi przez siebie zasadami.

4. Stwierdzono, że nie dokonano zwrotu wadium na rzecz oferentów, tj. Garden Designers Sp. z o.o. Sp. k. oraz Konsorcjum: Ziel-Bud Sp. z o. o. Sp. k. - lider; Ziel-Bud Wojciech Rukat – partner; Drewzel Gabriel Skrzypczyński Sp. j. – partner. Zgodnie z art. 46 ust 1 ustawy Prawo zamówień publicznych - zamawiający zwracał wadium wszystkim wykonawcom niezwłocznie po wyborze oferty najkorzystniejszej lub unieważnieniu postępowania, z wyjątkiem wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, z zastrzeżeniem ust. 4a. Z kolei na mocy art. 46 ust. 1a ustawy Prawo zamówień publicznych - wykonawcy, którego oferta została wybrana jako najkorzystniejsza, zamawiający zwracał wadium niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego oraz wniesieniu zabezpieczenia należytego wykonania umowy, jeżeli jego wniesienia żądano.
5. W dniu 9 maja 2019 roku Gmina Zadzim udzieliła zamówienia publicznego, zawierając umowę nr 23/2019 z wykonawcą, przedmiotem której było wykonanie zadania pod nazwą „Rewaloryzacja Zabytkowego Parku w Zadzimiu, gm. Zadzim”. Przed podpisaniem umowy wykonawca wniósł gwarancję zabezpieczenia należytego wykonania umowy o wartości 799.500,00 zł (10% całkowitego wynagrodzenia brutto), w formie gwarancji ubezpieczeniowej z dnia 8 maja 2019 roku, której wystawcą był InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group.

Gwarancja ubezpieczeniowa należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek nr 32GG26/0052/19/0017 z dnia 8 maja 2019 roku, przedłożona

przez wykonawcę zadania, nie zabezpieczała w należyтым stopniu interesów Gminy Zadzim. Gwarancja stanowiła, że:

„1. InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna (...) działając na wniosek „ZIEL-BUD” Wojciech Rukat występującego w konsorcjum w skład którego wchodzi Ziel - Bud Sp. z o. o. Sp. k. ul. Mehoffera 122, 03-158 Warszawa – lider, Ziel - Bud Wojciech Rukat, ul Mehoffera 122, 03-158 Warszawa – partner, Drewzel Gabriel Skrzypczyński sp. j. , Wojsławice 107B, 98-220 Zduńska Wola – partner (...) niniejszym gwarantuje nieodwołalnie i bezwarunkowo na zasadach określonych w niniejszej gwarancji zapłatę należności: a) w okresie od 09.05.2019 r. do 30.08.2020 r. do kwoty 799.500,00 złotych (...) do zapłacenia których na rzecz Beneficjenta gwarancji Zobowiązany jest zobowiązany z tytułu zapłaty wymagalnych kar umownych w związku z niewykonaniem lub nienależyтым wykonaniem umowy która zostanie zawarta 09.04.2019 r. dotyczącej „Rewaloryzacji zabytkowego Parku w Zadzimiu, gm. Zadzim (...), b) w okresie od 01.08.2020 r. do 15.08.2027 r. do kwoty 239.850,00 złotych (...) do zapłacenia których na rzecz Beneficjenta gwarancji Zobowiązany jest zobowiązany w przypadku nie usunięcia lub nienależytego usunięcia wad i usterek ujawnionych w ww. okresie po podpisaniu protokołu zdawczo-odbiorczego, na zasadach określonych w umowie objętej gwarancją – a które to należności nie zostały zapłacone przez Zobowiązanego”.

„4. Zapłata przez InterRisk TU S.A. Vienna Insurance Group kwoty, o której mowa w pkt. 1 nastąpi w terminie do 30 dni od dnia doręczenia (...) przez Beneficjenta Gwarancji pisemnego żądania wypłaty wraz: 1) z pisemnym oświadczeniem, że Zobowiązany nie wykonał lub wykonał nienależycie umowę objętą gwarancją i nie dokonał zapłaty wymagalnych należności, o których mowa w pkt. 1; 2) z pisemnym oświadczeniem, że Zobowiązany nie usunął lub nienależycie usunął wady i usterek ujawnione po podpisaniu protokołu odbioru końcowego i nie dokonał zapłaty należności, o których mowa w pkt. 1; 3) potwierdzonym za zgodność z oryginałem wezwaniem Zobowiązanego do zapłaty należności z tytułu, o którym mowa w pkt. 1a lub 1b wraz z dowodem nadania”.

„5. Żądanie wypłaty powinno: 1) być doręczone pod rygorem nieważności do InterRisk TU S.A. Vienna Insurance Group za pośrednictwem banku prowadzącego rachunek Beneficjenta gwarancji, który potwierdzi, że podpisy złożone na żądaniu wypłaty należą do osób uprawnionych do zaciągania zobowiązań majątkowych w imieniu Beneficjenta gwarancji; 2) być podpisane przez Beneficjenta gwarancji lub osoby przez niego umocowane (...); 3) być doręczone do InterRisk TU S.A. Vienna Insurance Group najpóźniej w terminie 3 dni po okresie ważności gwarancji w formie pisemnej pod rygorem nieważności; 4) dotyczyć wyłącznie wymagalnych należności, które powstały w okresie ważności gwarancji, 5) powinno zawierać oznaczenie rachunku bankowego, na który ma nastąpić wypłata z gwarancji”.

„6. Odpowiedzialność InterRisk TU S.A. Vienna Insurance Group z tytułu niniejszej gwarancji jest wyłączona: 1) w przypadku gdy Beneficjent doręczy żądanie wypłaty z gwarancji niezgodnie z warunkami określonymi w pkt. 4 i pkt. 5; 2) w przypadku nieistnienia zobowiązania będącego przedmiotem gwarancji”.

W ocenie RIO w Łodzi - zabezpieczenie należytego wykonania umowy złożone w takim brzmieniu nie zabezpieczało w należyтым stopniu interesów Gminy Zadzim. Gwarancja ściśle wiąże wypłatę zabezpieczenia wyłącznie z zapłatą kar umownych. Treść złożonej gwarancji wskazuje, iż zabezpieczenie ma zastępować kary umowne. Wprawdzie w § 11 zawartej pomiędzy stronami umowy uregulowano kary umowne, jednak w praktyce niemożliwe jest objęcie karami wszystkich potencjalnych okoliczności, jakie mogą wystąpić w trakcie realizacji przedmiotu zamówienia.

Należy wskazać, że ustawa Prawo zamówień publicznych w art. 147 ust. 2 zdefiniowała jedynie cel jaki pełni zabezpieczenie należytego wykonania umowy, tj. zabezpieczenie służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Zabezpieczenie pełni zatem funkcję kaucji umożliwiającej zamawiającemu pokrycie roszczeń z kwoty zabezpieczenia bez konieczności wykorzystywania procedur sądowych.

Gwarancja ma być bezwarunkowa, tj. gwarant nie może wymagać spełnienia dodatkowych warunków ze strony beneficjenta, aby doszło do wypłaty z gwarancji – gwarancja ma stanowić substytut pieniądza.

Mając na względzie treść złożonego zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający powinien zakwestionować zapisy gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania kontraktu z dnia 8 maja 2019 roku. Przedmiotowa gwarancja ograniczała się bowiem wyłącznie do zastępowania wymagalnych kar umownych. W doktrynie podkreśla się, że zabezpieczenie ma służyć w szczególności pokryciu następujących roszczeń o zapłatę: [1] odszkodowania z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (art. 471 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny – tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1740 ze zm.); [2] odszkodowania z tytułu zwłoki w wykonaniu umowy wzajemnej (art. 491 § 1 ww. ustawy); [3] odszkodowania z tytułu niemożności świadczenia, za którą wykonawca ponosi odpowiedzialność (art. 493 § 1 ww. ustawy); [4] odszkodowania z tytułu szkody wynikłej z niewykonania zobowiązania z umowy wzajemnej (art. 494 ww. ustawy); [5] kary umownej (art. 483 § 1 ww. ustawy)²⁶. Nie można zatem ograniczać roszczeń do tych enumeratywnie wskazanych w gwarancji. Treść złożonej gwarancji stanowiła, iż zabezpieczenie należytego wykonania umowy miało zastępować wyłącznie kary umowne, co jednocześnie uniemożliwiało wypłatę sumy gwarancyjnej na zaspokojenie innych należności (roszczeń) zgłaszanych przez zamawiającego. Zakres przedmiotowy roszczeń, które mogły być zaspokojone z gwarancji obejmował jedynie to co w gwarancji wskazano, czyli roszczenia z tytułu kar umownych.

Zamawiający winien zatem przed podpisaniem umowy wyegzekwować wniesienie prawidłowego zabezpieczenia (tj. nieograniczonego do kar umownych). Stosownie do treści art. 94 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, jeżeli wykonawca, którego oferta została wybrana, uchylał się od zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego lub nie wносił wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zamawiający mógł wybrać ofertę najkorzystniejszą spośród pozostałych ofert bez

26 I. Skubiszak-Kalinowska, E. Wiktorowska: Prawo zamówień publicznych. Komentarz aktualizowany do art. 147 ustawy Prawo zamówień publicznych; LEX.

przeprowadzania ich ponownego badania i oceny, chyba że zachodziły przesłanki unieważnienia postępowania, o których mowa w art. 93 ust. 1 ustawy. Przepis art. 46 ust. 5 pkt 2 powołanej ustawy obligował zamawiającego do zatrzymania wadium wraz z odsetkami, jeżeli wybrany wykonawca nie wniósł wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

6. Stwierdzono, że płatności za wykonanie zadania inwestycyjnego pn. „Rewaloryzacja Zabytkowego Parku w Zadzimiu, gm. Zadzim” dokonano niezgodnie z zapisami umowy nr 23/2019, zawartej w dniu 9 maja 2019 roku. Stosownie do zapisów § 5 pkt 1 umowy - wartość płatności częściowych nie mogła przekroczyć 80% całkowitej wartości umowy brutto. Faktury: [1] nr 4/2019 z dnia 8 sierpnia 2019 roku - 414.823,74 zł, [2] nr 16/2019 z dnia 10 października 2021 roku - 591.203,73 zł, [3] nr 26/2019 z dnia 6 grudnia 2019 roku - 2.385.229,67, [4] nr 7/2020 z dnia 12 lutego 2020 roku - 996.610,03 zł, [5] nr 10/2020 z dnia 1 kwietnia 2020 roku - 1.344.981,31 zł, [6] nr 15/2020 z dnia 3 czerwca 2021 roku - 993.193,12 zł, o łącznej wartości 6.726.041,60 zł, stanowiły 84,13% - zatem płatności dokonano z naruszeniem postanowień umowy.

W zakresie inwentaryzacji

Zarządzenie nr 69/2020 Wójta Gminy Zadzim z dnia 28 października 2020 roku w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej aktywów i pasywów w Urzędzie Gminy Zadzim oraz powołania Zespołu Spisowego, zawierało błędne zapisy dotyczące metody inwentaryzacji pożyczek i kredytów, a także zobowiązań (jako prawidłową technikę inwentaryzacji wskazano pisemne uzgodnienie sald). Należy zaznaczyć, iż art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości stanowi, iż - jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych lub przechowywanych przez inne jednostki, w tym papierów wartościowych w formie zdematerializowanej, należności, w tym udzielonych pożyczek, z zastrzeżeniem art. 26 ust.1 pkt 3, oraz powierzonych kontrahentom własnych składników aktywów - drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic. Zgodnie zatem z art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości - środki zgromadzone na rachunkach bankowych należy istotnie zinwentaryzować metodą potwierdzenia salda, natomiast należności wobec banków i innych podmiotów z tytułu kredytów, pożyczek, emisji obligacji - metodą weryfikacji.

Odpowiedzialność za ujawnione naruszenia i nieprawidłowości ponoszą pracownicy Urzędu Gminy w Zadzimiu w zakresie wskazanym w protokole kontroli.

II.

Zawiadamiając o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Wójta o podjęcie działań mających na celu ich usunięcie oraz zapobieżenie ich występowaniu w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi kieruje następujące **wnioski pokontrolne**:

1. Zapewnić przestrzeganie przyjętych unormowań wewnętrznych w zakresie:
 - kontroli zarządczej;
 - udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej granic wskazanych w przepisach o zamówieniach publicznych.
2. Zaciągając kredyty i pożyczki przestrzegać art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zgodnie z którym – w celu zabezpieczenia kredytu lub pożyczki nie można udzielać pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym jednostki samorządu terytorialnego.
3. Zapewnić zaciąganie zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w ramach limitów zobowiązań ustalonych przez Radę Gminy Zadzim, na podstawie art. 212 ust.1 pkt 6 w zw. z art. 91 ust.1 ustawy o finansach publicznych.
4. Zapewnić przestrzeganie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, w szczególności poprzez każdorazowe klasyfikowanie odsetek od zaciągniętych zobowiązań dłużnych wg klasyfikacji budżetowej dział 757, rozdział 75702, § 811, z uwzględnieniem uwag zawartych w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.
5. Dokonać zmian w zasadach (polityce) rachunkowości, dostosowując dokumentację przyjętych zasad do obowiązujących przepisów prawa oraz zasad faktycznie przyjętych i obowiązujących w jednostce, stosownie do art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, z uwzględnieniem uwag zawartych w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.
6. Zapewnić wprowadzenie regulacji określającej politykę rachunkowości dla jednostek obsługiwanych, stosownie do art. 4 ust. 3 pkt 1 w zw. z art. 10 ust.1 ustawy o rachunkowości.
7. Zapewnić ewidencjonowanie operacji gospodarczych związanych ze środkami otrzymanymi z Funduszu Pracy na dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników w księgach rachunkowych Urzędu, stosując przepisy rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 roku w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, mając na uwadze art. 13 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
8. Prowadzić ewidencję podatkową nieruchomości w systemie informatycznym, zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 7a ust.1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którym - dla potrzeb wymiaru i poboru podatku od nieruchomości oraz podatku rolnego i podatku leśnego organy podatkowe prowadzą ewidencję podatkową nieruchomości w systemie informatycznym. Powyższe zapewni wykazywanie danych w sprawozdaniu SP-1, zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 grudnia 2017 roku w sprawie sprawozdania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego.

9. Zapewnić prawidłowe wykazywanie w sprawozdaniach Rb-PDP - z wykonania dochodów podatkowych oraz Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych, danych o skutkach finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych.
10. Dokonać korekty sprawozdań budżetowych Rb-PDP i Rb-27S:
 - sporządzonych za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2019 roku, w związku z nieprawidłowym wykazaniem skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości od osób fizycznych oraz od środków transportowych od osób fizycznych i prawnych,
 - sporządzonych za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2020 roku w związku z nieprawidłowym wykazaniem skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych od osób fizycznych.

Poprawione sprawozdania przekazać RIO w Łodzi, wskazując przyczynę korekty.
11. Przy obliczaniu skutków finansowych obniżenia górnych stawek w podatku od środków transportowych zapewnić przyjmowanie prawidłowych wysokości górnych stawek kwotowych, ogłaszanych w drodze obwieszczenia na każdy rok podatkowy przez Ministra Finansów (bez zaokrąglania).
12. Egzekwować od podatników podatku od nieruchomości składanie deklaracji podatkowych, także w zakresie przedmiotów opodatkowania zwolnionych z podatku (art. 6 ust. 10 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).
13. Na każdej wpływającej na nośniku papierowym korespondencji (również przekazywanych przez jednostki organizacyjne Gminy sprawozdaniach jednostkowych) zamieszczać datę jej wpływu do Urzędu Gminy, zgodnie z § 42 w związku z § 7 pkt 6 Instrukcji kancelaryjnej, stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. z 2011 roku, nr 14, poz. 67).
14. Przeprowadzać formalno – rachunkową kontrolę prawidłowości złożonych przez jednostki organizacyjne sprawozdań jednostkowych Rb-Z, stosownie do § 10 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2396).
15. Księgi rachunkowe budżetu Gminy i Urzędu Gminy prowadzić w taki sposób, aby w przypadku wystąpienia na kontach rozrachunkowych sald należności i zobowiązań, konta te wykazywały w rzeczywistości stan należności i zobowiązań (a nie per saldo), stosownie do zasad funkcjonowania tych kont określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku braku możliwości uzyskania w programie komputerowym wykorzystywanym do prowadzenia ksiąg rachunkowych

dwustronnego salda na kontach, zwrócić się do dostawcy programu o jego dostosowanie do wymogów wynikających z ww. przepisów we wskazanym zakresie.

16. Zapewnić prawidłowe sporządzanie bilansu Urzędu Gminy, w szczególności zobowiązania wobec Państwowego Fundusze Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ujmować we właściwej pozycji bilansu.
17. Opracować zasady ewidencji i rozliczeń druków ścisłego zarachowana.
18. Egzekwować od podatników przestrzeganie obowiązku korygowania deklaracji lub informacji podatkowej w terminie 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności mających wpływ na wysokość opodatkowania w zakresie podatku od nieruchomości.
19. Zapewnić dokonywanie czynności sprawdzających w stosunku do składanych przez podatników podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych deklaracji podatkowych (wraz z załącznikami), na podstawie art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Ponadto, stosować przepis art. 274 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, w sytuacjach gdy deklaracje zawierają błędy rachunkowe lub inne oczywiste omyłki bądź, gdy deklaracje wypełniono niezgodnie z ustalonymi wymaganiami oraz przepis art. 274a ww. ustawy, stosownie do którego - organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub sprawozdania finansowego lub wezwać do ich złożenia, jeżeli nie zostały złożone mimo takiego obowiązku. W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji, stosownie do art. 274a § 2 ustawy, organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.
20. Przypisu podatku od nieruchomości od osób fizycznych i łącznego zobowiązania pieniężnego dokonywać na podstawie skutecznie doręczonej decyzji wymiarowej.
21. Wyjaśnić prawidłowość opodatkowania podatnika podatku od nieruchomości, wskazanego w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego. Szczegółowo poinformować Izbę o działaniach podjętych przez organ podatkowy w stosunku do tego podatnika, jak również o dokumentach, które w wyniku działań organu podatkowego zostały złożone przez podatnika.
22. Bieżąco i terminowo podejmować czynności w celu wyegzekwowania zaległości podatkowych, na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1427 ze zm.) oraz przepisów Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 18 listopada 2020 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych.
23. Sporządzić plan wykorzystania zasobu nieruchomości, zgodnie z unormowaniami wynikającymi z art. 25 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.
24. Dostosować Regulamin wynagradzania do obowiązujących przepisów prawa.
25. Przyznawać dodatki specjalne wyłącznie z tytułu wykonywania czynności wynikających z okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub

powierzenia dodatkowych zadań, zgodnie z regułami określonymi w art. 36 ust.5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych.

26. Przestrzegać postanowień zawartych w Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo – księgowych, obowiązującej w Urzędzie Gminy w Zadzimiu, w szczególności w zakresie dokonywania kontroli dokumentów pod względem formalno – rachunkowym przez osoby do takiej czynności upoważnione.
27. Wypłat ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dokonywać w dacie ustania stosunku pracy, mając na względzie uwagi zawarte w pierwszej części wystąpienia pokontrolnego.
28. Szacowania wartości zamówienia dokonywać z zachowaniem należytej staranności czyniąc zadość wymogom określonym w art. 28 ustawy z dnia 11 września 2019 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1129 ze zm.).
29. Warunki udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego formułować tak by zapisy były skonkretyzowane i jasne dla potencjalnych oferentów.
30. Zapewnić przestrzeganie art. 112 ust.1 w zw. z art. 266 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym - zamawiający określa warunki udziału w postępowaniu w sposób proporcjonalny do przedmiotu zamówienia oraz umożliwiając ocenę zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia, w szczególności wyrażając je jako minimalne poziomy zdolności.
31. Zwrotu wadium dokonywać z zachowaniem wymogów określonym w art. 98 w zw. z art. 266 ustawy Prawo zamówień publicznych.
32. Egzekwować od wykonawców wnoszenie zabezpieczenia należytego wykonania umowy, które czyni zadość art. 449 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych – w szczególności zabezpiecza interesy Gminy Zadzim z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez wykonawcę.
33. Respektować zapisy umów zawartych w ramach udzielania zamówień publicznych.
34. Zmienić postanowienia zarządzenia w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej aktywów i pasywów w Urzędzie Gminy Zadzim, w zakresie metod inwentaryzacji, tak by pozostawały zgodne z art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości.
35. Zapewnić rzetelne wykonywanie wniosków pokontrolnych formułowanych przez RIO w Łodzi, zgodnie z udzielaną na nie odpowiedzią (art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych).

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Wójta o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżenia w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Ryszard Paweł Krawczyk
Prezes RIO w Łodzi
(podpisane cyfrowo)

Do wiadomości:

Przewodniczący Rady Gminy Zadzim,

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Zadzim,

aa.